

**/ PRINCIPEDOCUMENT  
VLAAMSE AI-STRATEGIE /**

## INHOUD

Inleiding.....	3
Principe 1 : Democratisch.....	4
Principe 2 : Betrouwbaar.....	6
Principe 3 : Mensgericht.....	7
Principe 4 : AI bewustwording .....	9
Principe 5 : Correct datagebruik en –beheer .....	11
Principe 6 : Duurzaam .....	13



## INLEIDING

Artificiële intelligentie (AI) biedt aanzienlijke voordelen voor overheden in Vlaanderen. We willen het potentieel van AI benutten en de kracht ervan omarmen, maar op een verantwoorde manier.

Het is omwille van die nood aan vangrails om het gebruik van AI in goede banen te leiden, dat het AI Competence Center van Digitaal Vlaanderen een Vlaamse AI-strategie uitwerkt.

Dit principedocument geeft concreet invulling aan zes leidende principes de ontwikkeling en het gebruik van AI binnen overheden in Vlaanderen in goede banen leiden. Deze leidende principes werden samen met vertegenwoordigers van Vlaamse en lokale besturen bepaald in de schoot van het Stuurorgaan Vlaams informatie- en ICT-beleid, en zullen onderdeel uitmaken van en verder ingebed worden in de Vlaamse AI-Strategie.

Wat de leidende principes betreft, belichaamt volgende slagzin de verschillende leidende principes:

*“AI binnen overheden in Vlaanderen is democratisch, betrouwbaar, mensgericht en duurzaam, met correct gebruik en beheer van data en toegepast met kennis van zaken.”*

Onder het principe van **democratische** AI wordt verstaan dat elke toepassing van AI binnen overheden in Vlaanderen democratisch moet zijn en in functie moet staan van de opdrachten van overheden in Vlaanderen en de diensten naar de burgers, ondernemingen en verenigingen.

We zetten in op **betrouwbare** AI door bij elke toepassing van AI binnen overheden in Vlaanderen acht voorwaarden toe te passen.

Onder **mensgerichte** AI verstaan wij het streven naar de meest optimale combinatie tussen mens en AI.

Elke medewerker van een overheidsinstelling in Vlaanderen is zich **bewust** van de mogelijkheden, beperkingen en risico's bij het gebruik van AI en bezit de nodige competenties om er weloverwogen en verantwoord mee om te gaan.

Zoals bij alle (digitale) dienstverleningen binnen overheden in Vlaanderen, streven we naar een **correct gebruik en beheer van data**.

Tot slot moet bij elke keuze en gebruik van AI het **duurzaam** karakter in beschouwing genomen worden, en dit zowel op ecologisch als humanitair vlak.



## **PRINCIPE 1 : DEMOCRATISCH**

*“Elke toepassing van AI binnen overheden in Vlaanderen moet democratisch zijn en in functie staan van de opdrachten van overheden in Vlaanderen en de diensten naar de burgers, ondernemingen en verenigingen.”*

### **BETEKENIS**

Democratische AI is een overkoepelend principe dat de kern vormt van een rechtvaardige samenleving en van een legitieme overheid, waarin onze rechtstaat en de individuele rechten en vrijheden van de mens, inclusief bescherming van minderheden, worden gewaarborgd.

Zo moet AI ingezet worden met als doel de maatschappelijke opdrachten van de Vlaamse overheden beter waar te maken; AI is geen doel op zich, maar een middel om een doel te bereiken. Het moet de kernactiviteiten van overheden effectief ondersteunen, met als uiteindelijk doel het creëren van maatschappelijke meerwaarde en/of het optimaliseren van de eigen overheidswerking en -dienstverlening.

### **IMPLICATIES**

Als democratisch gelegitimeerde overheid die opereert binnen een rechtstaat is een strikte naleving van alle relevante wetgeving vereist, zowel internationaal, Europees, nationaal, regionaal en lokaal.

Verder veronderstelt democratische AI dat deze wordt ingezet in functie van het algemeen, maatschappelijk belang. In kader van het maatschappelijk belang moet er nagegaan worden wat de impact van AI is op de maatschappij, en met andere woorden, of het gebruik van AI voor een bepaald doel sociaal wenselijk is. Hierbij moet niet enkel nagegaan worden of de doelstelling van een AI-toepassing aansluit bij de opdrachten van overheden in Vlaanderen en zijn diensten naar de burgers, ondernemingen en verenigingen, maar ook of de toepassing van AI past binnen het beoogd doel ('fit for purpose'). Daarnaast moet elke toepassing van AI proportioneel zijn (naar middelen) naar het beoogd doel. Meer algemeen dient er dus nagegaan te worden welke toegevoegde waarde AI kan bieden in een specifieke use case, of AI de juiste oplossing biedt voor het beoogd doel, of er andere, minder ingrijpende oplossingen voorhanden zijn, en of AI geschikt is om dit doel te bereiken.

Het is dus van belang bij elke toepassing van AI het beoogd doel helder te concretiseren én te documenteren, eveneens met oog op transparantie en openbaarheid van bestuur. Het moet immers duidelijk zijn voor welk (beoogd) doel een AI-toepassing wordt ingezet, om te kunnen nagaan of dit democratisch is en om de naleving van de andere leidende principes correct te kunnen invullen en beoordelen. Een AI-tool die ingezet wordt voor gezichtsherkenning in kader van de nationale veiligheid bijvoorbeeld, dekt een andere lading als wanneer eenzelfde tool ingezet wordt in een werkgever-werknemer relatie.



Individuele rechten en vrijheden van de mens (inclusief bescherming van minderheden), zoals verankerd in onder andere de Grondwet en het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie, moeten gewaarborgd worden.<sup>1</sup>

Verder is het aangewezen om – met het oog op democratische participatie – belanghebbenden te consulteren die direct of indirect in aanraking komen met een AI-toepassing. Het kan hier gaan over zowel burgers, ondernemingen en verenigingen in hun interactie met overheden in Vlaanderen, maar ook over medewerkers van overheden in Vlaanderen zelf.

---

<sup>1</sup> We verwijzen naar de verdere uitwerking in één van de voorwaarden voor betrouwbare AI, nl. 'Rechtvaardigheid, inclusie en non-discriminatie'.



## PRINCIPE 2 : BETROUWBAAR

*“We zetten in op betrouwbare AI door bij elke toepassing van AI binnen overheden in Vlaanderen acht voorwaarden toe te passen.”*

### BETEKENIS

Overheden in Vlaanderen spelen een cruciale rol in het waarborgen van de betrouwbaarheid van een AI-toepassing door specifieke voorwaarden na te leven. Deze voorwaarden zijn geïnspireerd op de Ethische Richtsnoeren voor Betrouwbare Kunstmatige Intelligentie van de Europese Commissie<sup>2</sup>.

Betrouwbare AI bestaat – eveneens ingegeven door deze Ethische Richtsnoeren – doorgaans uit drie componenten: (i) het moet wettig zijn, en dus alle geldende wetten en regelgeving naleven, (ii) het moet ethisch zijn, en dus respect tonen voor en waarborgen van de naleving van ethische principes en waarden, en (iii) het moet robuust zijn, zowel vanuit een technisch als sociaal perspectief.

### IMPLICATIES

Er wordt ingezet op betrouwbare AI door bij elke toepassing van AI binnen overheden in Vlaanderen acht voorwaarden toe te passen (die aansluiten bij voorgaande drie componenten):

- Maatschappelijk en milieuwelzijn;
- Transparantie en uitlegbaarheid;
- Verantwoording en betwistbaarheid;
- Menselijke controle en toezicht;
- Rechtvaardigheid, inclusie en non-discriminatie;
- Rechtmatigheid en naleving;
- Robuustheid en veiligheid;
- Privacy en gegevensbescherming.

Betrouwbare AI betreft niet alleen de betrouwbaarheid van het AI-systeem zelf (gedurende de volledige levenscyclus), maar omvat ook de betrouwbaarheid van alle processen en actoren die deel uitmaken van de levenscyclus van het AI-systeem. Aangezien AI-systemen in een dynamische omgeving opereren, is het waarborgen van betrouwbare AI eveneens een voortdurend proces. Daarnaast is betrouwbare AI niet alleen een technologische noodzaak, maar ook een ethische verplichting. Door deze principes centraal te stellen, zowel in het ontwerp- en ontwikkelingsproces als tijdens het gebruik van AI, ambiëren we een toekomst waarin AI een positieve kracht is die ten dienste staat van de burgers, ondernemingen en verenigingen.

---

<sup>2</sup> [Ethics guidelines for trustworthy AI | Shaping Europe’s digital future \(europa.eu\)](https://european-council.europa.eu/media/en/press-operations/asset-database/detail?id=6418)

## PRINCIPE 3 : MENSGERICHT

*“Van bij de opstart en bij elk gebruik van een AI-toepassing wordt de meest optimale combinatie tussen mens en AI uitgetekend.”*

### BETEKENIS

Bij het inzetten van AI wordt er maximaal gestreefd naar een positieve impact op mens en maatschappij. AI wordt ingezet als een positieve kracht: het gaat hier niet om mens versus technologie, maar om mens én technologie.

Aangezien maatschappelijke impact en welzijn eerder aan bod zijn gekomen, gaan we hier enkel in op de interactie tussen mens en technologie, en de impact die technologie op de mens kan hebben.

Zo streven we er als overheid naar de mens centraal te zetten in onze dienstverlening en interne werking. Dit houdt in dat bij het uittekenen van overheidsprocessen aandacht besteed wordt aan de nood aan menselijk contact. In sommige scenario's zal het belang van menselijke interactie te laten primeren op de sterktes van technologie. Dit kan zowel spelen naar burgers, ondernemingen en verenigingen toe, als naar medewerkers van overheden in Vlaanderen zelf.

Het is van belang om bij elke toepassing van AI de autonomie, expertise en diversiteit van de mens (burgers, medewerkers van ondernemingen & verenigingen, maar ook medewerkers van overheden in Vlaanderen) te respecteren, en gebruiksgemak, kwaliteit, efficiëntie en ontzorging centraal te stellen.

Naast de kwaliteit van de interactie met technologie, is het ook belangrijk aandacht te besteden aan de werkdruk en het werkplezier die technologieën met zich kunnen meebrengen voor degenen die het gebruiken, en specifiek voor medewerkers van overheden in Vlaanderen. We willen dan ook inzetten op AI die een positieve impact heeft op de jobinhoud van medewerkers van overheden in Vlaanderen.

Dit principe heeft betrekking op elk scenario waarin gebruik wordt gemaakt van AI. Zowel het scenario waarin de mens (burgers, medewerkers van ondernemingen en verenigingen, maar ook medewerkers van overheden in Vlaanderen,...) gebruik maakt van een dienstverlening waarbij in het achterliggend proces gebruik gemaakt wordt van AI-technologie (indirect), als het scenario waarin de mens rechtstreeks gebruik maakt van een AI-toepassing (direct).

Het principe spreekt zich niet uit over de exacte verhouding tussen mens en technologie. Afhankelijk van de context kan het aandeel van mens of technologie groter zijn, of tot een aanvaardbaar minimum herleid worden.

### IMPLICATIES

Bij het uittekenen van nieuwe en het hertekenen van bestaande dienstverlenings- en overheidsprocessen moet er gekeken worden hoe mens en AI elkaar optimaal kunnen aanvullen. Vertrekkende vanuit de business case en de noden van de burgers, ondernemingen & verenigingen en medewerkers van overheden in Vlaanderen, dient een proces uitgetekend te worden waarbij de menselijke sterktes en expertise worden aangevuld met de sterktes van de technologie. Zoals hierboven aangehaald wordt het belang van menselijke interactie en menselijke contacten eveneens in rekening genomen, en worden belanghebbenden geconsulteerd.



## Digitaal Vlaanderen ///

Bij het uittekenen van AI-toepassingen en de daaraan verbonden processen moeten eveneens de 5 principes van de Vlaamse Digitale Dienstverleningsstrategie<sup>3</sup> toegepast worden, namelijk: standaard digitaal, gebruiker centraal, digitaal herdacht, datagedreven en betrouwbaar. Elk van deze principes wordt op zijn beurt gekoppeld aan gebruikers- en digitale inclusiecriteria die aangeven hoe je als gebruiker de toepassing van het principe beleeft en hoe het principe op een digitaal inclusieve manier toegepast kan worden. Dit impliceert dat digitale inclusie al van bij de start meegenomen moet worden in AI-toepassingen en op AI gebaseerde dienstverlening. Zoals bij de andere principes geldt ook hier dat dit principedocument bestaande instrumenten niet vervangt. Zo verwachten we dat bij het uittekenen van AI-toepassingen en de daaraan verbonden processen de 4 basiskennmerken van Werkbaar Werk<sup>4</sup> als leidraad blijven dienen voor medewerkers van overheden in Vlaanderen.

---

<sup>3</sup> [Digitale dienstverleningsstrategie | Vlaanderen.be](#)

<sup>4</sup> [Werkbaar werk | Werkbaar Werk](#)



## PRINCIPE 4 : AI BEWUSTWORDING

*“Elke medewerker van overheden in Vlaanderen is zich bewust van de mogelijkheden, beperkingen en risico’s bij het gebruik van AI en bezit de nodige competenties om er weloverwogen en verantwoord mee om te gaan.”*

### BETEKENIS

De revolutie die AI met zich meebrengt, nodigt ons uit om onze manier van werken te herzien. Zelden hebben we te maken gehad met een technologie die zo disruptief, maar ook zo inspirerend is als AI. Deze “slimme” technologie vereist een “slimme” evenknie, een slimme gebruiker, met andere woorden: elke medewerker van overheden in Vlaanderen moet voldoende kennis en competenties bezitten met betrekking tot AI om hier kritisch en doordacht mee om te kunnen gaan. Enkel zo kunnen we het volledig potentieel van AI benutten.

Bij de voortdurende verbetering van technologie, en AI in het bijzonder, schuilt namelijk het gevaar van onvoorwaardelijk vertrouwen. Hoe geavanceerder de systemen, des te groter de neiging om kritisch denken te laten varen. Maar ons zelfstandig en logisch redeneervermogen is juist cruciaal om AI effectief te kunnen inzetten. AI genereert output of labels gebaseerd op patronen in de data, doet voorspellingen, etc., maar het mist menselijke intuïtie en begrip.

Langs de andere kant bestaat ook het gevaar van technologiewantrouwen. Dit wordt in de hand gewerkt door een zeker gebrek aan transparantie van de technologie (de “black box”), maar ook door een gebrek aan kennis van zaken. Daarom is het cruciaal dat elke medewerker van overheden in Vlaanderen de nodige competenties bezit om op weloverwogen en verantwoorde wijze met AI om te gaan. Hij/zij wordt niet verwacht een AI-expert te worden, maar wel een “AI-vertaler”.

Dit houdt in dat men weet wat AI juist is en doet, hoe het werkt (in grote lijnen), maar ook welke beperkingen het heeft; denk onder andere aan het feit dat AI context-afhankelijk is en dat de accuraatheid van een AI-model afhangt van de data waarmee je het voedt. Daarnaast moet men zich bewust zijn van de risico’s die AI met zich mee kan brengen en is het aangewezen om de andere leidende principes en voorwaarden (zoals in dit document beschreven) in beschouwing te nemen.

Het is van belang dat dergelijke AI-bewustwording en -geletterdheid organisatie breed gedragen wordt.

### IMPLICATIES

Om ervoor te zorgen dat alle medewerkers van overheden in Vlaanderen kritisch en doordacht met AI overweg kunnen, is het cruciaal hen te informeren over de opportuniteiten die AI biedt, alsook te sensibiliseren rond de beperkingen en risico’s die het met zich meebrengt. Hierdoor worden medewerkers in staat gesteld zelf een kritische beoordeling te maken of AI de juiste oplossing is voor een specifiek use case, welk type AI hier het meest geschikt voor is (‘fit for purpose’) en – als het antwoord op voorgaande vragen affirmatief is – om AI op een verantwoorde manier toe te passen, in naleving met de andere leidende principes en voorwaarden.



## Digitaal Vlaanderen ///

Net zoals AI data veronderstelt, veronderstellen we voor AI-geletterdheid ook datageletterdheid (we verwijzen hiervoor naar de Vlaamse Datastrategie<sup>5</sup>). Daarnaast kunnen we ook terugvallen op bestaande kaders rond digitale vaardigheden, zoals bijvoorbeeld het DigComp Framework van de Europese Commissie<sup>6</sup> en (toekomstige) Vlaamse initiatieven.

Overheden in Vlaanderen spelen een cruciale rol in het cultiveren van AI-bewustwording en het opschalen van de vereiste competenties bij hun medewerkers. Het is immers op dit niveau, entiteitspecifiek, dat er best voorzien wordt in een opleidingsplan en competentiemodel specifiek voor AI, al dan niet gebaseerd op best practices en richtlijnen met betrekking tot AI-bewustwording en AI-geletterdheid, en bestaande opleidingsplannen en competentiemodellen. Niet elke functie vereist immers dezelfde competenties; afhankelijk van de rol van de medewerker worden de vereiste competenties bepaald, en kan er een opleidingsplan op afgestemd worden.

Daarnaast moeten overheden in Vlaanderen zelf zorgen voor de nodige begeleiding van hun medewerkers in het gebruik van AI, en moet het duidelijk zijn wie binnen de overheidsinstelling (toepassings)verantwoordelijke is. Deze laagdrempelige toegang tot ondersteuning is van groot belang om ervoor te zorgen dat medewerkers zich comfortabel voelen bij het gebruik van AI.

Bovendien wordt er van overheden in Vlaanderen ook verwacht dat ze hun medewerkers begeleiden bij de keuze (en inkoop) van AI-tools, om er zo voor te zorgen dat de gekozen AI-tools passen bij de specifieke behoeften en doelstellingen van de overheidsinstelling en de specifieke use case.

Zoals bij de andere principes geldt ook hier dat dit principedocument bestaande instrumenten niet vervangt. Zo verwachten we dat de deontologische code van de Vlaamse overheid<sup>7</sup> ook wordt nageleefd in het kader van AI-toepassingen.

Het uiteindelijke doel zijn overheden in Vlaanderen waarin elke medewerker zich bewust is van de mogelijkheden, beperkingen en risico's van AI, en voldoende kennis en competenties bezit om deze technologie op een weloverwogen en verantwoorde manier te gebruiken. Aangezien AI voortdurend evolueert, zal het belangrijk zijn hier continu op in te zetten.

---

<sup>5</sup> [Vlaamse datastrategie | Vlaanderen.be](https://vlaamse-datastrategie.vlaanderen.be)

<sup>6</sup> [https://joint-research-centre.ec.europa.eu/digcomp/digcomp-framework\\_en](https://joint-research-centre.ec.europa.eu/digcomp/digcomp-framework_en)

<sup>7</sup> [De deontologische code van de Vlaamse overheid | Vlaanderen.be](https://deontologische-code.vlaanderen.be)

## PRINCIPE 5 : CORRECT DATAGEBRUIK EN –BEHEER

*“Voor elke toepassing van AI binnen overheden in Vlaanderen wordt de data correct gebruikt en beheerd.”*

### BETEKENIS

Het correct gebruik en beheer van data is een principe dat geldt voor alle dienstverleningen en toepassingen binnen overheden in Vlaanderen. Maar aangezien AI in veel gevallen afhankelijk is van grote hoeveelheden data, verdient dit principe hier extra aandacht.

Niet-kwalitatieve data, met andere woorden data die niet volledig, representatief, accuraat of actueel zijn (of andere gebreken hebben), kunnen er immers voor zorgen dat AI-systemen onnauwkeurige, vertekende of zelfs discriminatoire resultaten produceren, met een ongewenst resultaat tot gevolg.

Bovendien vereist AI vaak grote hoeveelheden data, waardoor het beheer ervan complex wordt. Het waarborgen van datakwaliteit en privacybescherming zijn daarom essentieel om dit principe te honoreren.

Om de datakwaliteit te waarborgen, erkennen we de mogelijkheid dat data niet-kwalitatief kunnen zijn. We vragen van overheden in Vlaanderen zich ten volle bewust te zijn van deze beperking en de nodige maatregelen te nemen. Deze maatregelen omvatten het zorgvuldig beoordelen en aanpassen van de gebruikte data om ervoor te zorgen dat deze representatief en kwaliteitsvol zijn in kader van de beoogde AI-toepassingen. Zo vertrekken we van het uitgangspunt dat data een zekere mate van vooringenomenheid (bias) bevatten, net zoals er ook andere vormen van bias mogelijk zijn. Denk bijvoorbeeld aan menselijke bias bij het interpreteren van data, wat opnieuw tot onnauwkeurige, vertekende of discriminatoire resultaten kan leiden.

Bovendien is het samenbrengen en aggregeren van data voor de ontwikkeling en het gebruik van AI-algoritmes een proces dat met de grootste zorgvuldigheid moet worden uitgevoerd. Het is essentieel dat deze aggregatie 'fit for purpose' gebeurt, wat betekent dat de data op een zodanige manier verzameld, verwerkt en gebruikt worden dat ze optimaal aansluiten bij de specifieke eisen, doelstellingen en finaliteit van de AI-toepassing, en proportioneel zijn in kader hiervan. Dit moet voortdurend gemonitord worden.

### IMPLICATIES

De evolutie naar een meer AI-gerichte benadering binnen overheden in Vlaanderen vereist voldoende datamaturiteit en een datastrategie die verfijnd wordt in het licht van AI. Dit houdt in dat we blijven streven naar een 'datakwaliteit by design'-aanpak, waarbij vanaf de ontwerpfase de nadruk ligt op hoge kwaliteitsnormen.

Een cruciaal onderdeel van dergelijke strategie is het ontwikkelen van een robuust proces voor het opsporen en bijsturen van niet-kwalitatieve data en mogelijke vooringenomenheid, wat bijdraagt aan de betrouwbaarheid en nauwkeurigheid van AI-toepassingen.

Ook is het belangrijk om data met het juiste niveau van granulariteit te identificeren voor iedere specifieke use case; de data moet geschikt zijn voor en proportioneel zijn aan het bereiken van het doel van de AI-toepassing ('fit for purpose' en proportionaliteitsbeginsel). Het gebruik van geavanceerde data monitoring technieken speelt een belangrijke rol in het voortdurend bewaken van de kwaliteit en integriteit van de data. Zo moeten AI-

////////////////////////////////////

systemen voortdurend gevoed en getraind worden (ook met nieuwe data) en moet een terugkoppeling voorzien worden tussen de resultaten van een AI-systeem en de data die gebruikt werden om het AI-systeem te trainen. Op die manier kunnen niet-kwalitatieve data en mogelijke vooringenomenheid opgespoord en bijgestuurd worden.

In kader van een correct datagebruik en -beheer bouwen we verder op bestaande en toekomstige kaders. Denk hierbij aan de Vlaamse Datastrategie<sup>8</sup> en de Vlaamse strategie Informatieveiligheid<sup>9</sup>, die sterk de nadruk leggen op data governance en data security. Het toepassen van deze strategieën, in combinatie met de Vlaamse Digitale Dienstverleningsstrategie<sup>10</sup>, zorgt voor een gestructureerde aanpak in het beheren en beveiligen van data, en moet verder verfijnd worden in functie van een AI-gericht databeheer. Verder zullen ook Europese wetgevende kaders zoals de Data Governance Act<sup>11</sup> en de Data Act<sup>12</sup> een belangrijke rol spelen.

Wanneer persoonsgegevens worden gebruikt voor het trainen van AI-algoritmes of verwerkt worden in het kader van AI-toepassingen, dient de regelgeving van de AVG gerespecteerd te worden. Dit wordt onder andere bereikt door data te anonimiseren of te pseudonimiseren waar mogelijk.<sup>13</sup>

Gelet op de enorme hoeveelheden data die vaak nodig zijn binnen de context van AI, wordt het uniform documenteren van metadata en het gebruik van maximaal interoperabele data steeds belangrijker. Dit moet ook de samenwerking en uitwisseling van gegevens tussen overheden in Vlaanderen vergemakkelijken. Authentieke gegevensbronnen zijn hiervoor de referentie op vlak van databeheer, data security, data monitoring, (beveiligd) toegangsbeheer, etc.

Transparantie en traceerbaarheid van databronnen in kader van AI-toepassingen zijn cruciaal voor het opbouwen van het vertrouwen in het gebruik van AI binnen de overheidsdienstverlening en -werking. Dit laat overheden in Vlaanderen toe het potentieel van AI ten volle te benutten, op basis van een solide fundament van kwaliteitsvolle en goed beheerde data.

---

<sup>8</sup> [Vlaamse datastrategie | Vlaanderen.be](#)

<sup>9</sup> [Vlaamse strategie Informatieveiligheid | Vlaanderen.be](#)

<sup>10</sup> [Digitale dienstverleningsstrategie | Vlaanderen.be](#)

<sup>11</sup> [European Data Governance Act | Shaping Europe's digital future \(europa.eu\)](#)

<sup>12</sup> [Data Act | Shaping Europe's digital future \(europa.eu\)](#)

<sup>13</sup> Wetgeving inzake gegevensbescherming en toegang tot kwalitatieve data moeten zorgvuldig in evenwicht worden gebracht om eerlijke en nauwkeurige resultaten mogelijk te maken en ongewenste vooringenomenheid van AI-systemen te minimaliseren. Dit wordt verder uitgewerkt in één van de voorwaarden voor betrouwbare AI, nl. 'Privacy en gegevensbescherming'.

## PRINCIPE 6 : DUURZAAM

*“Overheden in Vlaanderen bewaken de ecologische en humanitaire impact bij de keuze en het gebruik van AI-technologie.”*

### BETEKENIS

Met dit principe<sup>14</sup> willen we zowel de ecologische als humanitaire aspecten bij de keuze en het gebruik van AI uitlichten. Op deze manier benadrukken overheden in Vlaanderen dat AI, ondanks zijn enorm potentieel voor innovatie en efficiëntie, ook ruimere ecologische en humanitaire uitdagingen en verantwoordelijkheden met zich meebrengt.

Overheden in Vlaanderen willen voortrekker zijn op het vlak van duurzaamheid en ecologische verantwoordelijkheid in AI-systemen. Dit betekent dat bij het ontwerp, de ontwikkeling en het gebruik van AI niet alleen gekeken wordt naar de technische (functionaliteit en effectiviteit) en financiële haalbaarheid, maar ook naar de ecologische voetafdruk. AI-systemen kunnen namelijk enorme hoeveelheden energie verbruiken, denk bijvoorbeeld aan het trainen van grote AI-modellen. Het is dus van belang om op zoek te gaan naar energie-efficiënte algoritmen en ook op vlak van het verbruik van rekenkracht, energie en water te blijven innoveren. We streven hierbij naar 'Green AI' als standaard, vanuit de noodzaak om AI te ontwikkelen met een focus op duurzaamheid.

Ook de humanitaire aspecten van AI moeten belicht worden, vooral met betrekking tot het labelen van data en het trainen van AI-systemen in lageloonlanden. Het is van cruciaal belang dat dit gebeurt in overeenstemming met de mensenrechten en dat er voldoende aandacht is voor eerlijke arbeidsomstandigheden en -praktijken. Dit omvat eerlijke lonen, veilige werkomstandigheden en het voorkomen van uitbuiting.

Dit principe benadrukt de noodzaak voor een holistische benadering van AI binnen overheden in Vlaanderen. Het gaat niet alleen om het kiezen van de juiste technologieën, maar ook om het waarborgen van duurzaamheid en respect voor mens en milieu in het algemeen.

### IMPLICATIES

Bij het ontwerpen en ontwikkelen van algoritmen, modellen en systemen wordt speciale aandacht besteed aan duurzaamheid. Het doel is om de energie-efficiëntie te optimaliseren en duurzame praktijken te bevorderen. Dit betekent een verschuiving naar een meer bewuste en verantwoorde manier van werken, waarbij de impact op mens en milieu net zo belangrijk is als de technische prestaties.

Er moet aangetoond kunnen worden hoe en waar algoritmes worden getraind, en hoe operaties en technologieën bijdragen aan het verminderen van de ecologische voetafdruk van de AI-systemen en -toepassingen. Het verwachte energieverbruik van AI-modellen, het operationeel verbruik, de ecologische details

---

<sup>14</sup> Waar dit principe gaat over de ecologische en humanitaire impact van elk AI-systeem en -toepassing, gaat één van de voorwaarden voor betrouwbare AI, nl. “Maatschappelijk en milieuwelzijn”, dieper in op het bredere, algemeen welzijn van maatschappij en milieu als gevolg van – maar vooral als (beoogd) doel – van een AI-toepassing.



## Digitaal Vlaanderen ///

van datacenters (inclusief hun locatie), de gebruikte energiebronnen, koelmethodes, etc. moeten maximaal in kaart gebracht worden. 'Green data centers' worden de standaard in deze aanpak, met zero-emissie als streefdoel.

Deze informatie en transparantie is essentieel om ervoor te zorgen dat overheden in Vlaanderen een weloverwogen keuze kunnen maken die niet alleen technisch en financieel, maar ook ecologisch en humanitair verantwoord is, en om ervoor te zorgen dat deze keuze in lijn ligt met de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen van overheden in Vlaanderen, de zgn. Sustainable Development Goals<sup>15</sup> (SDG's).

We willen niet alleen het belang van duurzaamheid benadrukken in het trainen en ontwikkelen van AI-modellen en -toepassingen, maar wijzen ook op het bewustzijn dat elke medewerker van overheden in Vlaanderen moet hebben over de milieu-impact van het dagdagelijks gebruik van AI-toepassingen.

---

<sup>15</sup> [THE 17 GOALS | Sustainable Development \(un.org\)](https://www.un.org/sustainabledevelopment/)